

EKONOMİK BÜLTEN

12-18 MAYIS/1997

Sf. 11

DÜNYADA LIBERALLER

KAZANIYOR!

Dünyadaki siyasal sistemlerin geçirmekle olduğu evrim, özellikle son yüzyılımızda liberal düşünce ve yönetimlerin hakim olmaya başladığı yolunda. Gerçekte liberal akımlar Avrupa'da,

Cihat
ÇETİNKAYA

Rönesans hareketleri ile doğmuş ve oradan tüm dünyaya yayılmasını gerçekleştirmiştir. **Rönesans, Avrupa'da ve dünyada muhafazakar yönetimlere baş kaldırmanın, cumhuriyetçiliğin düşünce devriminin simgesi olmuş, demokrasive insan haklarına önem veren**

söylemler ilk kez bu dönemde ortaya atılmıştır. Bu hareketin enterasan yönü, muhafazakar düşünceye ve onun savunucusu durumundaki Kral'a karşı hareketin başını kilisenin çekmiş olmasıdır. Avrupa'da siyasal sistemleri etkileyen, sarsan ve değiştiren Rönesans ve Reform hareketlerinin doğu toplumlarına etkisi ve özellikle Afrika uluslarına ulaşması çok uzun yıllar sürmüş ve hareketi yakalayan toplumlar düşüncede sanatta ve siyasette izlenen liberal devrim yolu sayesinde sessiz sedasız ve tüm ülke insanların katılımı ile birer devrim gerçekleştirmişlerdir.

Millet olma arzusu...

Özellikle içinde yaşadığımız yüzyılın son otuz yılında dünyanın bir çok ülkesinde liberal devrimler, dünyanın demokrasi coğrafyasını hemen hemen tamamen değiştirmiş durumdadır. **Ulusların daha demokratik yönetimlere sahip olma, aynı dil, din, ırk bütünlüğü içerisinde millet olma arzuları adeta bir çığ gibi büyümektedir.** Bunun en yakın örneklerini Berlin Duvarı'nın yıkılmasında, Çekoslovakya'nın ikiye ayrılmasında, Yugoslavya'da Rusya'da sosyalist yapının tamamen çökerek yerine yeni ve bağımsız cumhuriyetler kurulmasında bütün dünya gördü. Bu ülkelerden bir ikisi hariç hemen hemen tamamı muhafazakar yapılan liberal hareketle yıktılar. **Hepsinin ortak yönü, değişimin ve demokratik rejimin halk tarafından benimsenerek hayatına egemen kılınması oldu.**

Avrupa'da yanan Rönesans ve Reform meşalesi bütün Avrupa ve dünya uluslarını etkilemiş ve ona önderlik yapmış, hatta Osmanlı Devleti de bundan payını olarak parçalanmış ve Osmanlıdan kopan halklar kendi devletlerini kurmuşlar ve yüzyılımızın son çeyreğinde liberal hareketlerle yeniden yapılanma ve kalkınma hamlesine yönelmişlerdir. **Osmanlı**

İmparatorluğunun parçalanma sürecinin ardından büyük önder Mustafa Kemal ve arkadaşları tarafından başarılan Türk Kurtuluş hareketi ve devamındaki devrim ve inkılaplarının gerçekleşmesi, demokrasi fikrinin ve liberal düşüncenin 1990'lü yılların başlarından itibaren özellikle Türk aydınlarını ve insanların etkilemesinin sonucudur. Kara taassubun ve muhafazakarlığın egemen olduğu bir toplumu çağdaş demokrat ve cumhuriyetçi ve modern bir toplum haline getirirken, toplumsal uzlaşmayı sağlayan ve insanlar arasında çatışmaya yol açmayan çözüm önerilerinin tamamı, liberalizm de kendisini bulmuştur.

Duygu ve düşünceler manzumesi

Liberalizm koyu muhafazakar düşüncelere göre çok ileri ve devrimci bir harekettir. **Muhafazakar duygu ve düşünce sahipleri liberal olma ile ihtilalci olmayı aynı görürler. Oysa liberalizm; adeta uyum ve yasaları gibi toplumun zaman içerisindeki yeni ihtiyaçlarına duygu ve düşüncelerine cevap veren, çağdaş ve modern dünyaya ayak uydurulmasını sağlayan bir duygular düşünceler manzumesidir.** Liberalizm, demokrat tartışma ortamında yeni fikirler ürtülmesini ve oluşan düşüncelerin topluma yeni yasalarla düzenlemelerle sunulmasını toplumdaki değişim sürecinin ve buna bağlı olarak ekonomik, siyasal, kültürel, sosyal kalkınmanın sürekli hale gelmesini sağlayan en güçlü **güçtür.** düşünce kulvarlarına ve yelpazelerine ayırmaktan uzak, bütün toplum kesimlerini ve halkı, millet olma ideali altında toplayan bir demokrat semsivesidir. **Toplum çıkarlarının ve ülke menfaatlerinin maksimum seviyelere ulaştırılması klasik bir söylemle herkese aş, iş ve sosyal güvence sağlanması ülkenin gerçekleştirdiği fedakarlıkların ve başarıların değerlendirilerek gerektiğinde radikal çözümler önerilmesi, liberal demokrasinin uygulanması ile mümkündür.** Şimdi birakalım İngiltere örneğini de kendi ülkemizde ekonomi, maliye, eğitim, adalet sağlık, sosyal güvenlik, savunma, kültür ve pek çok konuda demokrat bir kimlikle liberal düşünce devrimini gerçekleştirelim. Unutmayalım ki tüm dünyada liberaler kazanıyor, muhafazakarlar ise hem kaybediyorlar hem de ülkelerine kaybettiriyorlar.